

Cultura

M A Riera: «Desconfio dels autors prolífics»

L'escriptor mallorquí, manacorí, Miquel Angel Riera ha estat uns dies a Barcelona per presentar la seva darrera obra: **L'endemà del mai** (Ed 62), on, segons paraules del mateix autor, **es desencadena un conflicte existencial amb la guerra civil com a teló de fons**. D'alguna manera aquesta obra, d'estructura autònoma, significa la continuació de **Morir quan cal** (Ed 62), obra guardonada amb el premi «Sant Jordi» l'any 1973.

—«L'endemà de mai» —ens diu Miquel Angel Riera— comença on acaba «Morir quan cal». Explica l'fondrament d'una família de la qual era fill únic el protagonista de «Morir quan cal». M'ha costat molt d'escriure perquè m'he fet créixer des de dins. Ha estat una experiència molt interessant. M'he posat a treballar comptant només amb un personatge i una atmosfera. Desconeixia tota l'anècdota i la vaig haver d'investigar, aprofundint la psicologia del personatge. Vaig anar de la psicologia a l'anècdota i no a l'inrevés, com normalment es fa. A mi, personalment, de totes les variants novel·listiques, la novel·la psicològica és la que més m'interessa i en aquest camp pens continuar la meua obra.

—El tema de la guerra civil a Mallorca, creus que ha estat suficientment tractat en la narrativa que es produeix a les illes?

—Malgrat les aportacions que fins ara s'han fet —en aquest moment recordo obres d'Antoni Mus—, és, encara, un tema inèdit, tanmateix molt important i que pot donar molt de si. Cal no oblidar que l'illa es va veure extraordinàriament convulsionada per la guerra civil i, especialment, Manacor, el meu poble, un dels llocs on sembla que els nivells de barbàrie varen assolir una situació-límit. Avui, encara, existeixen al meu poble unes tensions soterrades provinents de la guerra civil, que emergeixen de tant en tant, per exemple, arran de l'actialitat efímera que provoca la mort d'alguna persona. Els qui érem infants en el temps de la guerra, de sobte encara descobrim sota imatges clarament beatífiques l'existència de personatges que foren totalment sinistres durant aquells anys.

Miquel Angel Riera empra la contundència en les afirmacions, però la suavitat en el to. Sembla mirar-se les coses a una distància prudent, però això no significa que se'n situï al marge, sinó que, ben aïllat, hi pren part activa.

—Encara que la polèmica darrera-ment no ha sortit tant a la llum pública, continua el sector de la jove intel·lectualitat lliença considerant-se més «aràbic» que català?

—Es evident que tenim un poc de sang aràbiga. Però jo, per damunt de tot, em sent un català de Mallorca, molt mallorquí. Aquest afer es continua covant de manera silenciosa i pot tornar a sortir qualsevol dia, perquè les idees no estan prou clares i no ho estan perquè hi ha alguns sectors interessats en la confusió, una confusió, malauradament, molt generalitzada.

—S'ha parlat molt dels problemes de subsistència dels intel·lectuals lliencs en el sentit que no solament no poden professionalitzar-se, sinó que ni tan sols troben feina en activitats paral·lel·laries i que, per tant, es veuen obligats a emigrar a Barcelona...?

—Jo ara mateix no sé de cap escriptor llienc que visqui exclusivament de les lletres. No hi ha cap opció. D'altra banda, els autors volen editar a Barcelona perquè es busca una tribuna més alta i perquè sembla que editar a Barcelona significa tenir una major audiència. Cal tenir en compte que l'activitat editorial de les illes descansa, bàsicament, en una única editorial, la Moll.

—En canvi, la infraestructura lingüística és bona...

—Jo crec que aquesta infraestructura és molt precària, rotundament insuficient, però amb una perspectiva oberta cap a nivells prou satisfactoris. Des del meu angle de visió, que és manacorí i que no vull que deixi de ser-ho, puc dir que al meu poble existeix una escola —l'«Escola municipal de mallorquí»— que potencia extraordinàriament l'existència d'un sol camp lingüístic, cosa que era absolutament impensable fa uns deu anys. Són tres mil persones les que ja han passat per aquestes classes i cal pensar que Manacor és una població de vint-i-cinc mil, la qual cosa vol dir que de cada deu persones més d'una participa d'alguna manera en aquest reeiximent. Les conseqüències d'aquest fet són incalculables, fins i tot a curt termini.

La contaminació de l'idioma

—Tanmateix, l'idioma de les illes sembla menys contaminat que el del Principat i no diguem que el de Barcelona...

—Menys contaminant? En sent parlar molt, d'aquesta qüestió. Però al carrer palp una contaminació greu, «gràcies», sobretot, a la introducció de la ràdio i, sobretot, la televisió, a cada casa. La castellanització a través de la televisió és un fenomen que s'ha estès, fins i tot, a les zones rurals on és localitzable gent autènticament pagesa que fa vint anys parlava un mallorquí precís i que ara utilitza una llengua totalment contaminada d'una qualitat expressiva lamentable.

—Actuïment, quins són els vostres projectes?

—La publicació d'un llibre de narracions breus, que es titula «La rara anatomia dels centaures» i que publicarà Editorial Moll i, també, l'edició de dos llibres de poemes

Miquel Angel Riera: obra breu i significativa

que ja tinc enllestits. De projectes, projectes, però, només en tinc un: escriure poc. Sóc partidari, per un respecte mínim que mereix el lector, d'anar molt alerta a l'hora d'augmentar aquesta gran cerimònia de la confusió, amb un cabal de llibres que tots sabem que és excessiu i innecessari. Per una qüestió de principis, sempre desconfiï una mica dels autors excessivament prolífics i sóc conscient que si d'un escriptor en queda alguna cosa, sempre serà per una quantitat mínima d'obres. Jo, si m'és possible, vull fer, estrictament, aquestes obres significatives.

A PONS